Облікова картка дисертації

I. Загальні відомості

Державний обліковий номер: 0826U003085

Особливі позначки: відкрита

Дата реєстрації: 03-07-2026

Статус: Захищена

Реквізити наказу МОН / наказу закладу:

II. Відомості про здобувача

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Абрат Сергій Богданович

2. Serhiy B. Abrat

Кваліфікація:

Ідентифікатор ORCID ID: 0009-0004-4378-3460

Вид дисертації: доктор філософії

Аспірантура/Докторантура: так

Шифр наукової спеціальності: 291

Назва наукової спеціальності: Міжнародні відносини, суспільні комунікації та регіональні студії

Галузь / галузі знань:

Освітньо-наукова програма зі спеціальності: Міжнародні відносини, суспільні комунікації та регіональні студії

Дата захисту: 14-08-2026

Спеціальність за освітою: Міжнародні відносини. Професійна кваліфікація – політолог-міжнародник; перекладач

Місце роботи здобувача: Національний університет "Львівська політехніка"

Код за ЄДРПОУ: 02071010

Місцезнаходження: вул. Степана Бандери, Львів, 79013, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

III. Відомості про організацію, де відбувся захист

Шифр спеціалізованої вченої ради (разової спеціалізованої вченої ради): PhD 15166

Повне найменування юридичної особи: Національний університет "Львівська політехніка"

Код за ЄДРПОУ: 02071010

Місцезнаходження: вул. Степана Бандери, Львів, 79013, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

IV. Відомості про підприємство, установу, організацію, в якій було виконано дисертацію

Повне найменування юридичної особи: Національний університет "Львівська політехніка"

Код за ЄДРПОУ: 02071010

Місцезнаходження: вул. Степана Бандери, Львів, 79013, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

V. Відомості про дисертацію

Мова дисертації: Українська

Коди тематичних рубрик: 11.25.31, 11.25.33, 11.25.67

Тема дисертації:

1. Роль ЄС у підтримці миру та безпеки в регіоні Східного партнерства

2. The EU's role in supporting peace and security in the Eastern Partnership region

Реферат/анотація:

1. Абрат С.Б. Роль ЄС у підтримці миру та безпеки в регіоні Східного партнерства. – Кваліфікаційна наукова праця на правах рукопису. Дисертація на здобуття наукового ступеня доктора філософії за спеціальністю 291 – «Міжнародні відносини, суспільні комунікації та регіональні студії». – Національний університет «Львівська політехніка», Львів, 2026. Дисертаційну роботу присвячено комплексному аналізу ролі Європейського Союзу у підтримці миру та безпеки в державах Східного партнерства в умовах сучасних геополітичних викликів. У вступі обґрунтовано актуальність теми, сформульовано мету, завдання, об'єкт і предмет, окреслено географічні межі дослідження, розкрито наукову новизну, практичне й теоретичне значення результатів, апробацію, публікації та структуру роботи. У першому розділі «Теоретико-методологічні засади дослідження політики ЄС у підтримці миру та безпеки» розглянуто концептуальні підходи до аналізу безпекової політики ЄС у теоріях міжнародних відносин, проаналізовано джерельну базу, систематизовану за вісьмома тематичними групами. Методологічну основу становить комплекс загальнонаукових (системний, структурно-функціональний, порівняння, моделювання, прогностичний,

метод сценаріїв) і спеціальних (контент-аналіз, SWOT-аналіз, кейс-стаді, аналіз міжнародних індексів, барометру, первинного дослідження, геополітичного аналізу) методів. Досліджено особливості трактування безпекової політики ЄС у межах реалістичного, ліберального, конструктивістського, неофункціоналістського та сек'юритизаційного підходів, а також концепцію нормативної сили ЄС. Обґрунтовано, що найбільш релевантними є конструктивістський, ліберальний і сек'юритизаційний підходи у поєднанні з окремими положеннями реалістичної теорії. У другому розділі «Політика ЄС у сфері миру та безпеки» проаналізовано концептуальні засади та інституційний вимір цієї політики, досліджено ключові інструменти ЄС у підтримці миру та безпеки. З'ясовано, що основою політики є установчі договори, безпекові стратегії та принципи превентивності, довгострокової стабілізації, верховенства права й Статуту ООН. Визначено чотири підходи ЄС до підтримки миру: запобігання конфліктам, кризове реагування, постконфліктна стабілізація та миробудівництво; окреслено інституційну структуру й механізми впливу (місії ЄС, Європейський фонд миру, «Глобальна Європа»). У третьому розділі «Роль ЄС у підтримці миру та безпеки в державах Східного партнерства» вперше комплексно проаналізовано пріоритетні напрями політики ЄС у сфері миру та безпеки в регіоні та особливості взаємодії ЄС із шістьма державами регіону. Серед пріоритетних цілей безпекової політики ЄС – врегулювання конфліктів, протидія гібридним загрозам, кібербезпека, енергетична та екологічна безпека, захист кордонів, протидія впливу РФ, врегулювання російсько-української війни. Встановлено, що до 2022 року безпековий вимір політики ЄС щодо регіону був упущеним, а повномасштабна агресія РФ проти України переформатувала підхід ЄС до безпеки. З'ясовано, що Україна, Молдова та частково Грузія демонструють найвищий рівень інтеграції в європейський безпековий простір, Азербайджан і Вірменія формують прагматичні чи балансуючі моделі, а Білорусь фактично виключена з цього простору. У четвертому розділі «Виклики та перспективи посилення ролі ЄС у підтримці миру та безпеки в регіоні Східного партнерства» вперше представлено комплексну оцінку ефективності безпекової політики ЄС, з'ясовано ключові виклики миру та безпеки та окреслено перспективи посилення ролі ЄС як гаранта миру та безпеки в регіоні. Встановлено, що політика ЄС у регіоні є слабкою й часто програє впливу РФ, а ключовим дестабілізуючим чинником є геополітичні інтереси РФ, що реалізують через військові інтервенції, підтримку сепаратистів, енергетичний шантаж, гібридні операції. Запропоновано десять безпекових моделей для держав Східного партнерства: національну, «ізраїльську», «японську», регіональну, євроатлантичну, «ядерної парасольки», мінілатеральну, миротворчу, євроінтеграційну та «Східне партнерство 2.0: мир та стійкість». Обґрунтовано доцільність диференційованого підходу, подано рекомендації та виокремлено п'ять сценаріїв розвитку безпекової співпраці (диференційованої інтеграції, геополітичного програшу, статус-кво, гарантій безпеки, геополітичної фрагментації), найімовірнішим із яких є сценарій диференційованої інтеграції. Одержані результати можуть використовуватися для трансформації Східної політики ЄС, формування механізмів забезпечення миру та безпеки в регіоні, у розробці навчальних програм з європейських студій, а також органами державної влади України у формуванні зовнішньополітичного й євроінтеграційного курсу та розвитку безпекової співпраці з ЄС. Ключові слова: Європейський Союз, Східне партнерство, мир, безпека, безпекова політика, нормативна сила, Російська Федерація, заморожені конфлікти, Україна, російсько-українська війна, гібридні загрози, Європейський фонд миру, євроінтеграція, геополітика, кібербезпека.

2. Abrat S.B. The EU's Role in Supporting Peace and Security in the Eastern Partnership Region. – Qualification scientific work as a manuscript. Dissertation for obtaining the Doctor of Philosophy degree in specialty 291 – "International Relations, Public Communications and Regional Studies". – Lviv Polytechnic National University, Lviv, 2026. The dissertation is devoted to a comprehensive analysis of the role of the European Union in supporting peace and security in the Eastern Partnership states under contemporary geopolitical challenges. The introduction substantiates the topic's relevance, formulates the aim, objectives, object and subject, outlines the geographical scope, reveals the scientific novelty and the practical and theoretical significance of the results, and presents the approbation, publications and structure of the work. The first chapter, "Theoretical and methodological foundations of the study of EU peace and security policy", examines conceptual approaches to EU security policy within international relations theories and reviews the source base, grouped into eight thematic groups. The methodology comprises a set of general scientific (systemic, structural-functional, comparative, modelling,

prognostic, scenario) and special (content analysis, SWOT analysis, case study, analysis of international indices, barometer, primary research, geopolitical analysis) methods. EU security policy is examined within the realist, liberal, constructivist, neofunctionalist and securitisation approaches, as well as the concept of the EU's normative power; the most relevant being the constructivist, liberal and securitisation approaches combined with certain tenets of realist theory. The second chapter, "EU policy in the sphere of peace and security", analyses the conceptual foundations and institutional dimension of this policy and the EU's key instruments in supporting peace and security. Its basis comprises the founding treaties, security strategies and the principles of prevention, long-term stabilisation, the rule of law and the UN Charter. Four EU approaches to peace are defined: conflict prevention, crisis response, post-conflict stabilisation and peacebuilding; the institutional structure and instruments of influence are outlined (EU missions, the European Peace Facility, "Global Europe"). The third chapter, "The role of the EU in supporting peace and security in the Eastern Partnership states", analyses for the first time the priority directions of EU peace and security policy and the specifics of EU interaction with the region's six states. Among the priority goals of EU security policy are conflict resolution, countering hybrid threats, cybersecurity, energy and environmental security, border protection, countering Russian influence and resolving the Russian-Ukrainian war. Until 2022 the security dimension of EU policy towards the region was neglected, while Russia's full-scale aggression against Ukraine reshaped the EU's approach to security. Ukraine, Moldova and partly Georgia demonstrate the highest level of integration into the European security space, Azerbaijan and Armenia form pragmatic or balancing models, while Belarus is effectively excluded from this space. The fourth chapter, "Challenges and prospects for strengthening the role of the EU in supporting peace and security in the Eastern Partnership region", presents the first comprehensive assessment of EU security policy's effectiveness, identifies key challenges to peace and security and outlines prospects for strengthening the EU's role as a guarantor of peace and security in the region. EU policy in the region is shown to be weak and often outmatched by Russian influence, the key destabilising factor being Russia's geopolitical interests, realised through military interventions, support for separatists, energy blackmail and hybrid operations. Ten security models are proposed for the Eastern Partnership states: national, "Israeli", "Japanese", regional, Euro-Atlantic, "nuclear umbrella", minilateral, peacekeeping, European-integration, and "Eastern Partnership 2.0: Peace and Resilience". A differentiated approach is substantiated, recommendations are provided, and five scenarios of security cooperation development are identified (differentiated integration, geopolitical loss, status quo, security guarantees, geopolitical fragmentation), the most likely being differentiated integration. The results may be used to transform the EU's Eastern policy, build mechanisms for peace and security in the region, develop European-studies curricula, and assist Ukraine's authorities in shaping its foreign-policy and European-integration course and security cooperation with the EU. Keywords: European Union, Eastern Partnership, peace, security, security policy, normative power, Russian Federation, frozen conflicts, Ukraine, Russian-Ukrainian war, hybrid threats, European Peace Facility, European integration, geopolitics, cybersecurity.

Державний реєстраційний номер ДіР:

Пріоритетний напрям розвитку науки і техніки: Фундаментальні наукові дослідження з найбільш важливих проблем розвитку науково-технічного, соціально-економічного, суспільно-політичного, людського потенціалу для забезпечення конкурентоспроможності України у світі та сталого розвитку суспільства і держави

Стратегічний пріоритетний напрям інноваційної діяльності: Не застосовується

Підсумки дослідження: Нове вирішення актуального наукового завдання

Публікації:

- Абрат С. Б. Безпековий вимір співпраці в рамках ініціативи ЄС «Східне партнерство». Міжнародні відносини, суспільні комунікації та регіональні студії. 2023. № 2 (16). С. 6–20.

- Абрат С. Б. Співробітництво ЄС та країн-учасниць Східного партнерства у сфері кібербезпеки: виклики та перспективи Міжнародні та політичні дослідження. 2024. Вип. 37. С. 171–178.
- Абрат С. Б. Інтереси Росії в регіоні Східного партнерства: ключові виклики. Публічне управління і політика. 2025. № 3 (7). С. 59–66.
- Абрат С. Б. Місії ЄС як інструмент підтримки миру та безпеки в державах Східного партнерства. Актуальні проблеми сталого розвитку. 2026. Т. 3, № 2. С. 31–37.
- Цебенко О. О., Абрат С. Б. Вплив регіональних конфліктів на безпекову стабільність Східного Партнерства. Copernicus Political and Legal Studies. 2025. Vol. 4, iss. 3. P. 26–33.
- Tsebenko O., Abrat S. Новий порядок денний для Європи та Європейського Союзу: причини – напрями – пріоритетні цілі // The security dimension of EU policy regarding the region of Eastern Partnership / Я. Турчин, Т. Астрамович-Лейк. Львів, Ольштин: Видавництво Львівської політехніки, 2023. С. 308-315.
- Абрат С. Б. Російсько-українська війна: виклики для Східного партнерства // Міжнародні конфлікти у сучасному світі: від регіонального протистояння до глобального суперництва : матеріали VI Міжнародної наукової конференції (Львів, 16 грудня 2022 р.). 2022. С. 8–12.
- Абрат С. Б. Люблінський трикутник в контексті підтримки України у боротьбі з російською агресією // Актуальні проблеми міжнародних відносин та зовнішньої політики : збірник матеріалів X Всеукраїнської науково-практичної конференції (Львів, 20 квітня 2023 р.). 2023. С. 267–270.
- Абрат С. Б. Ядерний шантаж РФ як виклик для європейської системи безпеки // Сталий розвиток ЄС – кращі практики для України : матеріали інтернетконференції, Львів, 22 лютого 2024 р. 2024. С. 43–47.
- Абрат С. Б. Гуманітарна підтримка ЄС України в умовах російськоукраїнської війни // Актуальні проблеми міжнародних відносин та зовнішньої політики : збірник матеріалів XI Всеукраїнської науково-практичної конференції, Львів, 28 березня 2024 р. 2024. С. 387–389.
- Абрат С. Б. Енергетична безпека України: виклики повномасштабною війною // Україна у світових міжнародно-регіональних політичних та економічних процесах : матеріали всеукраїнської науково-практичної конференції (13 грудня 2024 р., Харків, Україна). 2024. С. 12–14.
- Абрат С. Б. Співпраця України та ЄС у сфері екологічної безпеки в умовах повномасштабної війни // Сталий розвиток ЄС – кращі практики для України : матеріали інтернет-конференції, Львів, 27 лютого 2025 р. 2025. С. 29–32.
- Абрат С. Б. Підтримка сектору безпеки України в рамках Європейського фонду миру (2022–2025 рр.) // Актуальні проблеми міжнародних відносин і регіональних досліджень : матеріали V Всеукраїнської науковопрактичної Інтернет-конференції (Луцьк, 11 листопада 2025 р.). 2025. С. 121–123.
- Цебенко О. О., Абрат С. Б. Розвиток оборонного співробітництва між ЄС та Україною // Україна в умовах трансформації міжнародної системи безпеки. Українська формула миру для нового світового порядку : матеріали XI Міжнародної науково-практичної конференції (Львів, 16 травня 2025 р.). 2025. С. 270–272.
- Цебенко О. О., Абрат С. Б. Ініціатива ЄС EU4UA DEFENCE TECH як інструмент підтримки обороноздатності України // Актуальні проблеми міжнародних відносин та зовнішньої політики : збірник матеріалів XIII Всеукраїнської науково-практичної конференції, Львів, 26 березня 2026 р. 2026. С. 205-206.

Наукова (науково-технічна) продукція: аналітичні матеріали

Соціально-економічна спрямованість:

Охоронні документи на ОПІВ:

Впровадження результатів дисертації: Впровадження не планується

Зв'язок з науковими темами: 0122U000733

VI. Відомості про наукового керівника/керівників (консультанта)

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Цебенко Олег Олександрович

2. Oleh O. Tsebenko

Кваліфікація: к. політ. н., доц., 23.00.04

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-0024-0405

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Національний університет "Львівська політехніка"

Код за ЄДРПОУ: 02071010

Місцезнаходження: вул. Степана Бандери, Львів, 79013, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

VII. Відомості про офіційних опонентів та рецензентів

Офіційні опоненти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Сидорук Тетяна Віталіївна

2. Tetiana V. Sydoruk

Кваліфікація: д. політ. н., професор, 23.00.04

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-7231-9884

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Національний університет "Острозька академія"

Код за ЄДРПОУ: 22554101

Місцезнаходження: вул. Семінарська, Острог, Острозький р-н., 35800, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Романюк Наталія Андріївна

2. Nataliya A. Romaniuk

Кваліфікація: к.політ.н., доц., 23.00.01

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-0772-9369

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Львівський національний університет імені Івана Франка

Код за ЄДРПОУ: 02070987

Місцезнаходження: вул. Університетська, Львів, 79000, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

Рецензенти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Івасечко Ольга Ярославівна
2. Olha Y. Ivasechko

Кваліфікація: к.політ.н., доц., 23.00.01

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0003-2141-3309

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Національний університет "Львівська політехніка"

Код за ЄДРПОУ: 02071010

Місцезнаходження: вул. Степана Бандери, Львів, 79013, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Завада Ярина Ігорівна
2. Yaryna I. Zavada

Кваліфікація: д.філософ, доц., 052

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0001-6094-5397

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Національний університет "Львівська політехніка"

Код за ЄДРПОУ: 02071010

Місцезнаходження: вул. Степана Бандери, Львів, 79013, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

VIII. Заключні відомості

Власне Прізвище Ім'я По-батькові голови ради	Турчин Ярина Богданівна
Власне Прізвище Ім'я По-батькові головуючого на засіданні	Турчин Ярина Богданівна
Відповідальний за підготовку облікових документів	Мишок Романа Романівна
Реєстратор	Юрченко Тетяна Анатоліївна
Керівник відділу УкрІНТЕІ, що є відповідальним за реєстрацію наукової діяльності	Юрченко Тетяна Анатоліївна

